

Parlamentul României
Camera Deputaților

Expunere de motive

Preambul

În momentul actual, sistemul educațional se confruntă cu o puternică politizare, în ceea ce privește funcțiile de conducere din universităților din România. Astfel, ani la rând, învățământul a suferit de pe urma luptelor și intereselor politice, fapt care a periclitat procesul de descentralizare, transparentizare și creștere a calității și competenței managementului educațional. Educația prezintă pentru sfera politică un real interes doar în momentul în care există beneficii electorale directe, neglijând în cea mai mare parte a timpului gestionarea finanțării optime și a investițiilor predictibile în infrastructura universitară.

Mai mult decât atât, s-a încercat de nenumărate ori construirea unui sistem clientelar între organele administrației publice locale și centrale și universitățile, întâlnind foarte des situația în care o universitate beneficiază, în funcție de afilierea politică de fonduri suplimentare, fapt care generează inechități și discriminări. În acest sens, în mediul universitar se identifică o practică generalizată care funcționează pe baza unui mecanism politic ce deservește doar acele instituții de învățământ care au aceeași culoare politică, promovând astfel servilismul, lipsa transparenței, lipsa integrității și a profesionalismului.

Situația din sistemul universitar

În învățământul universitar, depolitizarea funcțiilor de rector și de prorector este imperioasă în contextul în care, în ultimul timp, fondurilor publice necesare au fost alocate discriminatoriu, inechitabil și în contradicție vădită cu criteriile meritocratice și de performanță care ar trebui să stea la baza mecanismelor legale de finanțare.

În anul 2018, Ministerul Educației a schimbat complet modalitatea de alocare a fondurilor pentru cifrele de școlarizare a universităților din România. Pe baza unor argumente inexplicabile din punct de vedere legal și etic, conducerea Ministerului a alocat sumele de bani pe baza afinităților politice, nicidecum în funcție de performanțele academice.

Ministrul Educației, Valentin Popa, este acuzat de rectorii marilor universități că oferă bani „cu ură și răzbunare”, nu în funcție de performanță, încălcând astfel orice etică academică și, inclusiv, Legea Educației. Acuzațiile vin după ce opt dintre cele mai cunoscute universități au rămas cu mai puțini bani, în urma repartizării cifrelor de școlarizare, publicată de Ministerul Educației. Universitatea București va da în judecată ministerul.¹

Din acest motiv, actuala modificare legislativă vine în sprijinul combaterii unor astfel de practici, protejând comunitatea academică de astfel de ingerințe politice care pot pune sub semnul întrebării legitimitatea finanțărilor de la stat.

Un argument în plus pentru actuala modificare legislativă este conferit de jurisprudența Curții Constituționale. Consultând punctul de vedere al Guvernului cu privire la propunerea legislativă (Pl-x 503/2017) se constată faptul că nu oportunitatea inițiativei a fost cauza avizului negativ, ci mai degrabă un motiv de tehnică legislativă. Drept dovadă, în adresa transmisă către Camera Deputaților înregistrată cu numărul 3132 în data de 26.03.2018, Guvernul face trimitere către Decizia Curții Constituționale nr. 2/2011 referitoare la obiecția de neconstituționalitate privind Legea educației naționale 1/2011 prin care, cu referire la o speță similară în ceea ce privește depolitizarea funcției de rector, **Curtea a statuat că incompatibilitatea funcției de rector cu deținerea de către aceeași persoană a unei funcții de conducere într-un partid politic nu are rolul de a limita dreptul constituțional de a fi ales prevăzut la art. 37 din Legea Fundamentală, ci de a institui o garanție „pentru evitarea ingerințelor de natură să afecteze autonomia”.** Totodată, Curtea menționează faptul că legiuitorul are libertatea stabilirii oportunității oricărei măsuri menite să „ferească mediul universitar de subiectivismul care caracterizează viața politică”. Prin analogie, jurisprudența Curții, amintită în răspunsul Guvernului, permite Legiuitorului să intervină cu astfel de modificări legislative în vederea asigurării unui grad sporit de obiectivism în ceea ce privește activitatea întregului sistem educațional.

Finalitatea urmărită de actuala modificare legislativă

Depolitizarea funcțiilor de conducere, de la nivelul universităților va genera o serie de beneficii precum:

- Transparența decizională

Prin eliminarea funcțiilor politice de conducere din cadrul unităților de universităților, a **mecanismul clientelar va dispărea, promovând astfel meritocrația și integritatea managementului educațional.** Mai mult decât atât, finanțarea, planul de investiții, planul managerial al universității vor putea fi asumate public, fără să mai existe presiuni sau influențe coercitive din partea entităților politice.

- Creșterea gradului de autonomie

Plecând de la nevoia stringentă a asigurării autonomiei mediului universitar, eliminarea funcțiilor politice de conducere din cadrul universităților reprezintă un element fundamental care diminuează

¹ https://adevarul.ro/educatie/universitar/miza-noilor-cifre-scolarizare-taieri-fonduri-universitatile-criticat-psd-top-domeniile-prioritare-guvern-1_5ace22a3df52022f75b54b91/index.html

influența politicului în decizia universității, promovând astfel creșterea capacității fiecărei instituții de educație de a-și asuma decizii și hotărâri responsabile, predictibile și realizabile. **Principiul autonomiei universitare**, de rang constituțional, conferă premisele pentru stabilirea cadrului legal menit să susțină și să pună în practică măsuri concrete în vederea asigurării dezideratului constituțional.

- Creșterea gradului de profesionalizare a managementului

Plecând de la premisa că managementul din învățământ este menit să asigure contextul optim desfășurării actului educațional și are responsabilitatea de a acționa cu profesionalism și responsabilitate, interferența sferei politice în cadrul mediului decizional universitar nu face altceva decât să bulverseze și să diminueze statutul și integritatea factorilor decidenți aleși pe baza concursurilor la conducerea diverselor instituții. În același timp, **lipsa unor pârgii politice va duce la creșterea responsabilității decizionale și la un grad sporit de profesionalizare**, decizia instituțională fiind raportată strict la nevoile și cerințele comunității academice, nu la interesele altor părți.

Concluzie

Ne propunem prin prezentul proiect de modificare și completare a Legii educației naționale nr. 1/2011 să consfințim prin litera legii incompatibilitatea funcției de conducere politică cu cea din mediul educațional universitar. Sistemul de învățământ românesc nu are nevoie la vârful său de un management care să pună mai sus de interesele strict educaționale, interese politice, ci are nevoie de un leadership competent, meritocrat, care să acționeze într-o manieră obiectivă, eficientă și relevantă. Așadar, actuala modificare legislativă își dorește să evidențieze foarte clar faptul că implicarea politică în spațiul educațional nu trebuie să existe, funcțiile de conducere de la nivel universitar având rolul de a asigura un act educațional de calitate, fundamentat pe valori și principii lipsite de orice interes politic sau de orice altă natură subiectivă.

Inițiator,

**Deputat USR
Cristina Ionela IURIȘNIȚI**

**Inițiativă legislativă pentru completarea
art. 214 din Legea Educației Naționale 1/2011**

NR.	DEPUTAT / SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	IURISHTI CRISTINA / DEP.		USR
2.	BOTEZ MIHAI-CATALIN		USR
3.	DURUȘ VLAD EMANUEL		USR
4.	MOȘTEANU UNICU IONUȚ		USR
5.	Don Bănuș		USR
6.	COSETTE CHICHIRĂU		USR
7.	MIHAI GOTIU		USR
8.	Lupeșcu DUMITRU		USR
9.	CRISTIAN GABRIEL JEIDLER		USR
10.	Don Cămpu		USR
11.	Pădăreanu Alex Bogdan		USR
12.	NASU CLAUDIO		USR
13.	Arșu ION IONUȚ		USR
14.	POPEȘCU NICOLAE DANIEL		USR
15.	ZĂINEA CORNEL		USR
16.	Lulă Julian		USR
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			